ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **J. T.**, zastoupené Mgr. Davidem Vetešníkem, advokátem se sídlem Strojírenská 2269/36, Žďár nad Sázavou, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 1. 6. 2010, č.j. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2010, č. j. 34 Ad 45/2010 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi stěžovatelky Mgr. Davidu Vetešníkovi se přiznává odměna za zastupování ve výši 3206 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 6. 2010, č. j. X. Krajský soud v Brně při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatelce byl přiznán plný invalidní důchod na podkladě posudku lékaře OSSZ Žďár nad Sázavou ze dne 19. 11. 2008. Stěžovatelka byla shledána plně invalidní ode dne 8. 9. 2008, rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl stav po

polytraumatu ze dne 19. 1. 2008, které posuzovaná utrpěla při autonehodě. Při kontrolní lékařské prohlídce dne 18. 11. 2009 již nebyla stěžovatelka shledána plně invalidní, ale pouze částečně invalidní. Podle posudku lékaře OSSZ Žďár nad Sázavou z tohoto dne poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 50 %.

Česká správa sociálního zabezpečení následně rozhodnutím ze dne 11. 3. 2010, č. j. 575 329 1082 č. II, snížila stěžovatelce ode dne 6. 5. 2010 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.

Stěžovatelka ve svých námitkách žádala přezkoumání zdravotního stavu, protože nesouhlasila se snížením výše invalidního důchodu. Žalovaná přezkoumala napadené rozhodnutí, přičemž vycházela z posudku o invaliditě ze dne 26. 5. 2010. Podle tohoto posudku nebyla posuzovaná od 18. 11. 2009 do 31. 12. 2009 plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2009, ale byla částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky odpovídal zdravotnímu postižení uvedenému v kap. XV., odd. G, položce 5, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven na 50 %. K datu vydaného rozhodnutí bylo rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kap. XV., položce 6, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. o posuzování invalidity. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla určena ve výši 40 %. Nejednalo se tedy o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2010, ale o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a). Na základě uvedeného žalovaná námitky stěžovatelky zamítla.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si Krajský soud v Brně vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatelky od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. Posudková komise vycházela ze spisové dokumentace OSSZ, dokumentace k námitkovému řízení, ze spisu krajského soudu včetně lékařských nálezů doložených k žalobě a nově předloženého urologického nálezu ze dne 23. 8. 2010. Stěžovatelka byla jednání posudkové komise dne 26. 10. 2010 přítomna, posudková komise vyšetřila její zdravotní stav. Stěžovatelka byla posuzována k profesi vyučené dělnice. V diagnostickém souhrnu posudková komise uvedla stav po sdruženém poranění při autonehodě dne 19. 1. 2008 se zlomeninou pánve, poraněním sleziny, krvácením do břišní dutiny, distorí krčních obratlů lehkého stupně, zhmožděním hrudníku spojeným s krvácením do hrudní dutiny a s otřesem mozku, stav po odnětí sleziny a konzervativní léčbě zlomenin pánve, poúrazové zkrácení pravé dolní končetiny o 1 cm a reziduální částečnou lezi III. hlavového nervu vlevo, depresivní poruchu reaktivní zaléčenou, stressovou inkontinenci moče.

U posuzované lze prokázat dlouhodobou příznivou stabilizaci zdravotního stavu, kterou posudková komise shledává ve zhojení zlomenin a dále v příznivém neurologickém i funkčním nálezu na páteři, pánvi i dolních končetinách. Funkce kyčelních kloubů není významně omezena, pánev je stabilní, zkrácení pravé dolní končetiny je nevelké a dobře korigovatelné podpatěnkou, na končetinách nebyla prokázána výpadová neurologická symptomatologie a porucha dynamiky páteře je lehkého a středního stupně. Postižení okohybného nervu vlevo je lehkého stupně a neomezuje významně vidění obou očí. Po

stránce duševní nebyla v důsledku zhmoždění mozku zjištěna porucha myšlení a vnímání, porucha v oblasti emotivity byla zaléčena antidepresivy se zřejmým dobrým efektem, bez nutnosti další psychiatrické intervence. Porucha močové kontinence je lehkého stupně a je dobře korigovatelná inkontinenčními pomůckami.

Posudková komise tak na základě prostudované zdravotnické dokumentace a stavu zjištěného při jednání dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného správního rozhodnutí šlo u posuzované o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byl stav po úrazu pánve. Do 31. 12. 2009 posudková komise stanovila procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kap. XV., odd. G, položky 5, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. na 40 %, tedy ve středu procentního rozmezí, neboť porucha funkce dolních končetin byla jen lehkého stupně. V tomto hodnocení je již zohledněna i předchozí výdělečná činnost posuzované. Pro vyšší hodnocení neshledala posudková komise podkladů, nejednalo se o stav uvedený pod písmenem c) položky, ostatní zdravotní postižení byla málo funkčně závažná. Podle posudkové komise se nejednalo o žádné z postižení uvedených v přílohách č. 3 a 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., zdravotní stav nebyl funkčním dopadem a důsledky srovnatelný s postiženími v příloze 4. Stěžovatelka nebyla schopna vykonávat těžší fyzické práce a práce spojené s nutností delší chůze nebo stání a přenášení břemen. Byla schopna vykonávat lehčí dělnické práce sedavého charakteru, např. dílenské práce, obsluhu zařízení, v kontrole a podobně. Byla rovněž schopna zaučení na vhodnou práci. Posudkový závěr po 1. 1. 2010 zní tak, že procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena podle kap. XV., položky 6, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. na 40 %, tedy v horní hranici procentního rozmezí se zřetelem k předchozí výdělečné činnosti. Pro změnu hodnocení podle § 3 a 4 vyhlášky neshledala posudková komise důvodů. Nejednalo se o stav uvedený pod písmeny c) a d) stejné položky, neboť funkční porucha není těžkého nebo zvlášť těžkého stupně a postižení nesplňuje medicínská kritéria ze uvedená. Od 1. 1. 2010 se tedy u stěžovatelky jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně. Posudková komise konstatovala, že stěžovatelka byla při uvedeném zdravotním stavu schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti. Od 18. 11. 2009 do 31. 12. 2009 byla stěžovatelka částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb.

Krajský soud v Brně z námitek stěžovatelky založených v dávkovém spise zjistil, že stěžovatelka nesouhlasila s odejmutím invalidního důchodu třetího stupně s tím, že její zdravotní stav je neuspokojivý a neumožňuje jí vykonávat výdělečnou činnost. Navrhla ponechání invalidity třetího stupně. Obsahově se tedy jednalo o nesouhlas s posouzením zdravotního stavu stěžovatelky. Podle posudku o invaliditě ze dne 26. 5. 2010 vypracovaného v námitkovém řízení došlo ke změně invalidity ke dni 1. 1. 2010, od tohoto dne je stěžovatelka posuzovaná jako invalidní prvního stupně. Do 31. 12. 2009 byla stěžovatelka částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2009. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl zjištěn ve výši 50 %. Od 1. 1. 2010 byla stanovena míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve výši 40 %.

Vzhledem k zásadním žalobním námitkám stěžovatelky směřujícím vůči posouzení jejího zdravotního stavu si krajský soud vyžádal posudek od Posudkové komise MPSV v Brně. Posudková komise podrobně zhodnotila zdravotní stav stěžovatelky do 31. 12.

2009 a od 1. 1. 2010 na základě všech existujících lékařských nálezů. Vůči samotnému posudku stěžovatelka námitky nevznesla. Krajský soud zhodnotil posudek posudkové komise jako objektivní, úplný a přesvědčivý a vycházel z něj jako z rozhodujícího důkazu. Na základě závěru posudku posudkové komise pak posoudil napadené rozhodnutí žalované jako správné a v souladu se zákonem. Krajský soud v Brně proto žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadla stěžovatelka rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Má za to, že krajský soud v projednávané věci nesprávně aplikoval § 39 zákona č. 155/1995 Sb. v tom směru, že přihlédl pouze k lékařskému hodnocení zdravotního stavu stěžovatelky. Krajský soud pochybil, jestliže neposoudil otázku snížení její pracovní schopnosti na základě všech kritérií stanovených v § 39 odst. 3 a 4 zákona č. 155/1995 Sb. Stěžovatelka je přesvědčena, že otázku snížení schopnosti výdělečné činnosti je třeba posoudit v širších souvislostech podle tohoto ustanovení. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve svém vyjádření ztotožnila s právním názorem krajského soudu s tím, že nemá důvod pochybovat o zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde

stanoveného rozpětí. Dále posoudí z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného, jakož i vliv jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace. Posudková komise následně stanoví stupeň invalidity, den vzniku invalidity, popřípadě den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, a určí schopnost využití zachované pracovní schopnosti u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %.

V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky jako stav po úrazu pánve. Náležitě pak zdůvodnila stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jednak v době do 31. 12. 2009 podle kap. XV., odd. G, položky 5, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., a jednak po 1. 1. 2010 podle kap. XV., položky 6, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb.

Co se týče námitek stěžovatelky, že krajský soud neposoudil její pracovní schopnost podle kritérií stanovených v § 39 odst. 3 a 4 zákona č. 155/1995 Sb., uvážil Nejvyšší správní soud takto: Krajský soud vycházel především z posudku posudkové komise, v němž tato v prvé řadě posoudila tělesné, smyslové a duševní schopnosti stěžovatelky. Posudková komise zde vymezila veškerá zdravotní postižení stěžovatelky a řádně zhodnotila její celkový zdravotní stav. Dospěla přitom k závěru o příznivé stabilizaci zdravotního stavu stěžovatelky.

Při hodnocení pracovní schopnosti stěžovatelky posudková komise dále přihlédla k jejímu dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Zjistila, že stěžovatelka byla vyučena chirurgickou mechaničkou, pracovala pět let v oboru, následně jako uklízečka, svačinářka a dělnice v prádelnách. Stěžovatelka byla posuzována k profesi vyučené dělnice, posudková komise objasnila, jak zohlednila její předchozí výdělečnou činnost v rámci stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Posudková komise se ve svém posudku rovněž podrobně vyjádřila k možnosti uplatnění stěžovatelky v jejím oboru i k možnosti rekvalifikace. Stěžovatelka nebyla podle posudkové komise schopna vykonávat těžší fyzické práce a práce spojené s nutností delší chůze nebo stání a přenášení břemen, byla schopna vykonávat lehčí dělnické práce sedavého charakteru, např. dílenské práce, obsluhu zařízení, v kontrole a podobně. Byla schopna i zaučení na vhodnou práci. Posudková komise v souladu s § 39 odst. 4 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb. konstatovala, že stěžovatelka byla při uvedeném zdravotním stavu schopna vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že posudková komise náležitě zhodnotila pracovní schopnost stěžovatelky s ohledem na veškerá kritéria obsažená v § 39 zákona č. 155/1995 Sb. Krajský soud proto nepochybil, jestliže hodnotil posudek posudkové komise jako úplný a přesvědčivý a vycházel z něj při zjišťování skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud dále přisvědčil závěru Krajského soudu v Brně, že na základě posudku Posudkové komise MPSV v Brně bylo spolehlivě prokázáno, že zdravotní stav

stěžovatelky ke dni napadeného rozhodnutí neodpovídá invaliditě třetího stupně. Žalovaná v souladu s § 41 zákona č. 155/1995 Sb. správně snížila výši invalidního důchodu pouze na invalidní důchod náležející za invaliditu druhého stupně.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí nezákonností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle § 103 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží v souladu s § 9 odst. 2, § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 1000 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Dále Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal cestovné ve výši 1006 Kč a náhradu za ztrátu času na cestě ve výši 600 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 3206 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu